

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Nr. 10 År 2015 Dato 13. oktober Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

I september ble det avsagt to kategori 1-avgjørelser, mot Belgia og Romania. Det ble ikke avsagt noen avgjørelser mot Norge i september.

Månedens utvalgte: **Bouyid v. Belgia**

Date: 28/09/2015 **Application no.:** 23380/09

Articles: 3; 41

Conclusion: Violation of Article 3 – Prohibition of torture (Article 3 – Degrading treatment)(Substantive aspect); Violation of Article 3 – Prohibition of torture (Article 3 – Effective investigation)(Procedural aspect); Non-pecuniary damage – award (Article 41 – Non-pecuniary damage Just satisfaction)

Fakta:

Klagerne var to belgiske statsborgere som var brødre. I henholdsvis desember 2003 og januar 2004 skal de to angivelig ha blitt fiket til av politimenn på politistasjonen de bodde ved siden av. Myndighetene bestred dette. Den første av klagerne ble innbrakt til politistasjonen da han etter oppfordring fra politiet ikke ville vise identifikasjon. Mens han oppholdt seg i et rom på politistasjonen, og da han protesterte mot arrestasjonen, skal politimannen som anholdt ham angivelig ha gitt ham en ørefik. Den andre klageren var innbrakt av politiet i forbindelse med en krangel. Etter å ha bedt klageren om ikke å lene seg på skrivebordet hans, skal en politimann angivelig ha fiket til ham.

Begge klagerne fremla legeerklæringer som påviste skader som samsvarte med slag over kinnet. Brødrene understreket at hendelsene fant sted i en kontekst preget av et spent forhold mellom deres familie og visse medlemmer av politistyrken, og at familien var gjenstand for trakassering fra det lokale politiet.

Klagerne klaget saken inn til spesialenheten for politisaker, og politimennene ble siktet for å bruke vold i tjenesten, og for å utføre i handlinger som var i strid med rettigheter og friheter nedfelt i grunnloven. I august 2004 besluttet en forhørsdommer å sende saken til påtalemyndigheten. Påtalemyndigheten besluttet i november 2005 å avslutte saken, og førsteinstansdomstolen opprettholdt denne avgjørelsen i november 2007. Klagerne anket avgjørelsen, men ankeinstansdomstolen opprettholdt avgjørelsen om å avslutte saken. Klagerne anket igjen, men kassasjonsdomstolen avviste anken i oktober 2008.

Norsk senter for menneskerettigheter

Redaktør **Kjetil Mujezinović Larsen**

Kompilasjon og redaksjonsassistent **Berit Bye Rinnan**

Kontakt & abonnement c.b.astrup@nchr.uio.no

Klagerne brakte saken inn for Domstolen 28. april 2009, og i dom 21. november 2013 [no. 23380/09], avsagt i kammer, konkluderte Domstolen med at det ikke forelå noen krenkelse av artikkel 3. Saken ble 24. mars 2014 besluttet henvist til avgjørelse i storkammer etter anmodning fra klagerne.

Tredjepartsintervensjon fra REDRESS og Human Rights Centre ved University of Ghent.

Anførsler:

Klagerne anførte at politimenn hadde slått dem i ansiktet mens de var på politistasjonen, og at de var ofre for nedverdiggende behandling. Klagerne anførte videre at etterforskningen av hendelsene hadde vært ineffektiv, mangelfull, partisk og altfor langvarig. Klagerne anførte derfor krenkelser av artikkel 3, 6 (1) og 13.

Staten imøtegikk klagerne's anførsler.

Domstolens vurderinger:

Domstolen bemerket først at kammeret i sin avgjørelse fant at det var riktig å behandle anførselene utelukkende etter artikkel 3. Storkammeret var enig i dette, og gikk derfor fram på samme måte.

Domstolen gikk deretter over til å vurdere anførselen om krenkelse av artikkel 3. Domstolen bemerket at artikkel 3 omfatter en av de mest grunnleggende verdiene i demokratiske samfunn, og at den ikke finnes unntak eller mulighet til fravikelser fra bestemmelsen. Domstolen slo fast at skader som oppstår i en situasjon der personer er under myndighetenes kontroll gir opphav til en sterk presumsjon når det gjelder faktum rundt skader som oppstår i slik forvaring. Bevisbyrden er da på staten, som må gi en tilfredsstillende og overbevisende forklaring, gjennom framlegging av bevis, som trekker offerets framstilling i tvil. Domstolen minnet også om at mishandlingen må oppfylle et visst minstenivå av alvorlighet for å falle inn under artikkel 3. Domstolen fant at den først måtte fastlegge faktum. Staten anførte at legeerklæringene klagerne hadde lagt fram ikke beviste at skadene hadde kommet fra å bli fiket til eller at skadene var påført klagerne av politimenn. Domstolen fant at legeerklæringene beskrev skader som var mulige konsekvenser av å bli fiket til, og at de var utstedt samme dag som de aktuelle hendelsene. Domstolen fant at det var tilstrekkelig bevist at klagerne's skader oppstod mens de var under politiets kontroll i politistasjonen. Deretter gikk Domstolen over til å vurdere hvordan mishandlingen skulle klassifiseres. Domstolen slo fast at dersom et individ blir fratatt sin frihet, eller blir konfrontert av politimenn, vil enhver benyttelse av fysisk makt som ikke er strengt nødvendig på grunn av individets oppførsel

§ Article 3 – Prohibition of torture

No one shall be subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment.

utgjøre en krenkelse av artikkel 3. Domstolen fant at det i denne saken ikke var strengt nødvendig at politimennene fiket til klagerne, og at artikkel 3 hadde blitt krenket. Domstolen bemerket at det uansett vil være et alvorlig angrep på et individs verdighet dersom en politimann fiker til en person som er helt under hans kontroll. Domstolen slo også fast at å fike til noen har en betydelig påvirkning på offeret. Å fike til noen i ansiktet påvirker den delen av en persons kropp som uttrykker hans individualitet, tilkjenner hans sosiale identitet og utgjør sentrum for sansene syn, tale og hørsel som brukes for å kommunisere med andre. Domstolen konstaterte at det at slaget ble tankeløst

utført av en politimann som var oppgitt over offerets respektløse eller provoserende oppførsel var irrelevant, og storkammeret skilte seg her fra kammerets avgjørelse. Domstolen bemerket at førsteklageren var mindreårig på det aktuelle tidspunktet, og at mishandling kan ha større påvirkning, spesielt psykisk, på en mindreårig. Domstolen fant at ettersom klagerne ikke viste at de hadde blitt utsatt for alvorlig fysisk eller psykisk lidelse, kunne ikke behandlingen bli beskrevet som umenneskelig eller tortur. Domstolen konstaterte derfor at saken omhandlet nedverdiggende behandling, og konkluderte med fjorten mot tre stemmer at det forelå en krenkelse av det materielle aspektet etter artikkel 3.

Domstolen gikk deretter over til å vurdere etterforskningen av de påklagede hendelsene. Domstolen fant at etterforskningen som ble igangsatt etter at klagerne rapporterte hendelsene i utgangspunktet var uavhengig, men forhørsdommeren satte ikke i gang noen konkrete etterforskningstiltak selv. Han unnlot å gjennomføre flere etterforskningstiltak som kunne ha bidratt til å fastlegge faktum. Domstolen trakk også fram den uvanlige lengden på etterforskningen, som staten ikke hadde forklart. For førsteklageren hadde det gått nesten fem år fra han klaget for første gang, og til kassasjonsdomstolen avgjorde saken. For andreklageren hadde det gått over fire år og åtte måneder. Domstolen konkluderte derfor enstemmig med at klagerne ikke hadde fått en effektiv etterforskning, i strid med det prosessuelle aspektet etter artikkel 3.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

Andre kategori 1-avgjørelser fra EMD: September

GHERGINA v. ROMANIA

Date: 18/09/2015 **Application no.:** 42219/07

Articles: 8; 14; 14+8; 35; 35-1

Conclusion: Inadmissible

Har du kommentarer eller spørsmål? Send mail til:
c.b.astrup@nchr.uio.no

The case concerned a disabled student's complaint that he was not able to continue his university studies owing to a lack of suitable facilities on the premises of the universities where he attended courses.

The Court, reiterating that those who wish to complain to the European Court against a State have to first use remedies provided for by the national legal system, found that Mr Gherghina's reasons for not pursuing certain legal remedies with regard to his complaints had not been convincing.

Notably, he could have: applied to the civil courts for an order requiring the universities concerned to install an access ramp and other facilities to accommodate his needs; brought an action in tort to make good the damage he had sustained; and/or challenged before the administrative courts the decisions to exclude him from university as he had not accumulated sufficient credits to continue with his studies. It had been up to Mr Gherghina to dispel any doubts he had had about the prospects of success of a particular remedy by applying to the domestic courts, thus creating an opportunity for the development of national case-law in the area of protection of disabled people's rights. The lack of examples in national practice of the use of, for example, a court order was hardly

surprising as the trend towards increased protection of disabled persons' rights is a relatively recent branch of domestic law.

Mr Gherghina had thus failed to provide the national courts with the opportunity to prevent or put right possible Convention violations in his case through their own legal system and the Court therefore rejected his application as inadmissible for non-exhaustion of domestic remedies.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

+ Nyttige lenker

- Hudoc: EMDs database over egne avgjørelser
- Lovdata: EMD-sammendrag på norsk
- Informasjon om klage til EMD
- Norsk senter for menneskerettigheters EMK-sider
- Norsk senter for menneskerettigheters bibliotek
- EMD-bulletins internettsider

Avgjørelser mot Norge: September

Det ble ikke avsagt noen avgjørelser mot Norge i september.

*

*

*